

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

03 august 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Guzun Ion, Timofti Vladimir, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena

juducând, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău Popov Oleg, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 octombrie 2020, în cauza penală privindu-l pe

Tulbure Tudor XXXXX, născut la XXXXX, originar și domiciliat în XXXXX.

Termenul examinării cauzei:

1. instanța de fond: 23.07.2014-30.12.2019;

2. instanța de apel: 26.02.2020-07.10.2020;

3. instanța de recurs: 25.01.2021-03.08.2021.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 30 decembrie 2019, a fost încetat procesul penal privind învinuirea lui Tulbure Tudor, de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 324 alin. (1) Cod penal, din motiv că există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală în privința acestuia.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, inculpatul Tulbure Tudor, a fost deferit justiției fiind învinuit de către organul de urmărire penală în faptul că, activând în calitate de ofițer de investigații al Inspectoratului de Poliție Rîșcani, fiind în conformitate cu prevederile art. 123 alin.(2) Cod penal, persoană publică, având în virtutea acestei funcții permanent drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor autorității publice, acceptând benevol restricțiile impuse de actele normative pentru a nu fi comise acțiuni ce pot conduce la folosirea situației de serviciu și a autorității sale în interese personale, de grup și în alte interese decât cele de serviciu, contrar obligațiilor și interdicțiilor impuse de funcția deținută, a comis intenționat infracțiunea de corupere pasivă în următoarele circumstanțe:

În martie 2014 reprezentantul întreprinderii „Art Rent Auto” SRL, Dmitri Bobeico a depus o plângere la Inspectoratul de Poliție Rîșcani precum, că cetățeanul

Dumitru Timcovici nu respectă condițiile contractuale și nu restituie mijlocul de transport de model Ford, Fiesta, cu numere de înmatriculare „XXXXX” transmis anterior în locațiune de către primul.

Astfel, la 22 aprilie 2014 în urma măsurilor întreprinse de către ofițerul de investigație din cadrul Inspectoratului de poliție sect. Râșcani din mun. Chișinău al Ministerului Afacerilor Interne, Tudor Tulbure acest mijloc de transport a fost depistat, ridicat și transportat la parcare Inspectoratului nominalizat.

În aceeași zi, Tudor Tulbure, folosindu-se de situația sa de serviciu, invitându-l în biroul său de serviciu din incinta Inspectoratului de poliție sect. Râșcani din mun. Chișinău, str. Miron Costin 5/1 pe reprezentantul întreprinderii „Art Rent Auto” SRL Dmitri Bobeico, invocând găsirea și ridicarea mijlocului de transport Ford Fiesta, cu numere de înmatriculare „XXXXX” căutat, acțiuni ce intrau în obligațiunile sale de serviciu, a pretins personal de la ultimul remunerarea sa cu suma de 300 euro, bani ce nu i se cuveneau.

Ulterior, conform înțelegerii prestabilite, Tulbure Tudor la 23 aprilie 2013 aflându-se în biroul său de serviciu nr. 315 din cadrul Inspectoratului de Poliție Râșcani a primit de la directorul întreprinderii „Art Rent Auto” SRL, Artur Vahnovan în prezența cet. Dmitri Bobeico mijloace bănești anterior pretinse în sumă de 300 euro, care conform cursului oficial al BNM constituie 5562,75 lei, fiind reținut în flagrant.

Acțiunile inculpatului Tulbure Tudor au fost încadrate de către organul de urmărire penală în baza art. 324 alin. (1) Cod penal – *acțiunea de pretindere, acceptare sau primire, personal sau prin mijlocitor, de bunuri, servicii, privilegii sau avantaje sub orice formă, ce nu i se cuvin persoanei publice sau persoanei publice străine, pentru aceasta sau pentru o altă persoană, ori de acceptare a ofertei ori promisiunii de asemenea foloase.*

3. Legalitatea și temeinicia sentinței a fost contestată cu apel de către procuror, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Tulbure Tudor să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 324 alin. (1) Cod penal, cu stabilirea unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani, cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis, cu amendă în mărime de 5000 unități convenționale și cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pe un termen de 10 ani.

În motivarea cerințelor sale, procurorul a indicat că, soluția instanței de fond este contrară principiilor generale ale efectuării justiției, sentința fiind emisă fără cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă a probelor prezentate și administrate, cu încălcarea prevederilor art. 384 alin. (3) din Codul de procedură penală care prevede că sentința instanței trebuie să fie legală, întemeiată și motivată.

În opinia procurorului, sentința se bazează pe concluzii greșit formulate de instanță fără a fi efectuată analiza corespunzătoare a probelor în raport cu elementele de fapt constatate cu privire la fapta inculpatului, or, din probele prezentate instanței de judecată se constată cu certitudine că, Tulbure Tudor a comis infracțiunea prevăzută la art. 324 alin. (1) Cod penal, coruperea pasivă fiind imputabilă inculpatului.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 octombrie 2020, a fost respins ca nefondat apelul declarat, cu menținerea fără modificări a sentinței atacate.

În motivarea deciziei sale, instanța de apel a conchis că, față de lucrul judecat de prima instanță, s-a constatat o motivare amplă și temeinică a sentinței pronunțate cu privire la procesul de evaluare și apreciere a probelor prezentate de părți în raport cu fapta incriminată prin rechizitoriu inculpatului, astfel fiind în corespundere cu exigențele articolului 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale. Potrivit jurisprudenței CEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. În cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de apel/recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță. (*Garcia Ruis contra Spaniei, Helle contra Finlandei*).

Astfel, de către organul de urmărire penală lui Tulbure Tudor i-a fost incriminată pretinderea, acceptarea și primirea personală a unei remunerații ilicite sub formă de bunuri și servicii în sumă de 300 euro, ce nu i se cuvin, în calitate de cerință obligatorie, fără a specifica la concret în ce se exprimă contra echivalentul conduitei pe care acesta, în calitate de persoană publică, s-a angajat să-l aibă și trebuia să-l manifeste. Astfel, sintagma „pentru a îndeplini acțiuni ce intrau în obligațiunile de serviciu” incriminată lui Tulbure Tudor, este una abstractă.

La fel, a menționat că, incriminându-i inculpatului comiterea unor fapte abstracte, prin sintagma „pentru a îndeplini acțiuni în exercitarea funcției sale”, partea acuzării, nu s-a referit la prevederile art. 2, 11 din Legea nr. 59 din 29 martie 2012 privind activitatea specială de investigații, care prevede obligațiile și principiile de activitate ale ofițerului de investigație, or, în prezența acestei omisiuni, instanța de judecată este în imposibilitate de a verifica, dacă „acțiunile indicate” fac parte din sfera atribuțiilor de serviciu ale primului, sau „aceste acțiuni” nu țin nemijlocit de atribuțiile lui de serviciu, dar de calitatea, operativitatea, plenitudinea acțiunilor sale depindea adoptarea hotărârii finale de către o altă persoană publică, pentru a le da

apreciere sau aceste acțiuni nu țin de atribuțiile lui de serviciu, dar el susținea că este în drept să le îndeplinească în interesul unei persoane.

Subsecvent, prin rechizitoriu, organul de urmărire penală a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. 324 alin. (1) Cod penal – *corupere pasivă caracterizată prin pretindere acceptare sau primire, personal de către o persoană publică de bunuri, servicii, privilegii sau avantaje sub orice formă, ce nu i se cuvin, pentru sine sau pentru o altă persoană, sau acceptarea ofertei ori promisiunii acestora pentru a îndeplini sau nu ori pentru a întârzia sau grăbi îndeplinirea unei acțiuni în exercitarea funcției sale sau contrar acesteia.*

În contextual dat, s-a reținut că potrivit art. 51 alin. (1) Cod penal, temeiul real al răspunderii penale îl constituie fapta prejudiciabilă săvârșită, iar componența infracțiunii, stipulată în legea penală, reprezintă temeiul juridic al răspunderii penale.

La caz, instanța de apel a atestat că organul de urmărire penală formulând învinuirea împotriva lui Tulbure Tudor a indicat norma prevăzută de art. 324 alin. (1) Cod penal în întregime, fără a specifica exact acțiunile prin care Tulbure Tudor a realizat latura obiectivă a infracțiunii incriminate. Astfel, din învinuirea formulată rezultă că Tulbure Tudor a pretins, a acceptat sau a primit personal bunuri, servicii și privilegii sau avantaje sub orice formă, ce nu i se cuvin, pentru sine sau pentru o altă persoană. Tot el a acceptat oferte ori promisiunea acestora pentru a îndeplini sau nu ori pentru a întârzia sau grăbi îndeplinirea unei acțiuni în exercitarea funcției sale sau contrar acesteia.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că din formularea învinuirii, aceasta este ambiguă și neclară. Se impune însă ca fapta dedusă judecății să fie descrisă clar și precis în rechizitoriu, adică învinuirea să fie clară, concretă și previzibilă.

Cu referire la criticile invocate de către procuror în cererea de apel, instanța de apel le-a respins ca nefondate, concretizând că, instanța de fond nu a dispus achitarea inculpatului, ci încetarea procesului penal din motivul existenței altor circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală. La fel, din conținutul sentinței se atestă că instanța de fond a respins ca neîntemeiate alegațiile părții apărării precum că Tulbure Tudor ar fi fost convins și provocat să comită fapta incriminată prin acțiunile martorului Vahnovan Artur, susținute activ de organul de urmărire penală.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procuror, care în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea totală a deciziei cu remiterea cauzei la o nouă rejudecare în instanța de apel.

În motivarea cerințelor sale, autorul cererii de recurs susține că, deși instanțele de fond insistă că acuzarea adusă de către organul de urmărire penală lui Tulbure Tudor ar fi neclară, atât instanța de fond cât și cea de apel nu au clarificat dacă

această circumstanță este de natură să condiționeze sau să excludă tragerea persoanei la urmărire penală, considerând de cuviință să rețină toate aceste împrejurări și să lase la discreția observatorului obiectiv selectarea uneia dintre ele.

Astfel, în opinia autorului cererii de recurs, instanța de apel a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motivele legale pe care se întemeiază soluția.

6. Judecând recursul ordinar în baza actelor din dosar și ținând cont de opinia avocatului Stegărescu Marcel în numele inculpatului expusă în referință, Colegiul penal lărgit constată că, acesta urmează a fi respins ca inadmisibil din următoarele considerente.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs judecând recursul, îl respinge ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate. Potrivit prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Astfel, autorul recursului invocă prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, potrivit cărora *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.*

În privința temeiului de recurs invocat de recurent, prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit constată că acesta nu și-a găsit confirmarea în urma cercetării materialelor cauzei, nefiind identificate careva circumstanțe care ar justifica incidența acestui temei de recurs, dat fiind faptul că, instanța de apel, la judecarea apelului și adoptarea deciziei a respectat prevederile art. 414 alin. (1), (5), 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, s-a expus detaliat și argumentat asupra motivelor relevante invocate în apelul recurentului, fiind reflectate clar motivele pe care se întemeiază soluția instanței de apel în privința menținerii sentinței primei instanțe, soluție întemeiată pe acțiunile procesuale și cumulul de probe, cercetate, verificate și apreciate just prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, fără a fi admisă vreo eroare de fapt sau de drept ce ar afecta

legalitatea deciziei instanței de apel, fapt ce determină lipsa unor temeieri justificative de a interveni în decizia instanței de apel sub aspectele contestate.

Colegiul penal lărgit conchide că, argumentele recurentului precum că atât instanța de fond cât și cea de apel nu au identificat temeiul legal de încetare a procesului penal, indicând general că „*există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală*”, fără a le nominaliza expres, argumente care nu pot fi acceptate, or, descriptivul deciziei recurate conține o motivare amplă în acest sens.

În condițiile speței, Colegiul penal lărgit concretizează că, soluția primei instanțe privind încetarea procesului penal în privința lui Tulbure Tudor se întemeiază în baza prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, ca rezultat al constatării faptului că din formularea textuală a învinuirii, aceasta este ambiguă și neclară. Se impune însă ca fapta dedusă judecății să fie descrisă clar și precis în rechizitoriu, adică învinuirea să fie clară, concretă și previzibilă.

Mai mult decât atât, potrivit prevederilor art. 427 alin. (2) Cod de procedură penală, temeiurile menționate la alin. (1) pot fi invocate în recurs doar în cazul în care au fost invocate în apel sau încălcarea a avut loc în instanța de apel.

În sensul vizat, Colegiul penal lărgit reține că, potrivit cererii de apel (*f.d. 104, Vol. II*) partea acuzării nu a adus nici un argument împotriva soluției instanței de fond privind încetarea procesului penal în privința lui Tulbure Tudor din motivul existenței altor circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit conchide că temeieri de a pune la îndoială veridicitatea argumentelor instanței de apel în motivarea soluției sale pe aspectele contestate nu se identifică, pe care în virtutea corectitudinii lor și pentru a evita repetări inutile, le acceptă și le însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza *Albert vs. România* din 16.02.2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61*), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

În consecință, Colegiul penal lărgit nu a constatat prezența erorilor de drept invocate de recurent care ar afecta hotărârea atacată sub aspectele contestate, deoarece soluția adoptată de către instanța de apel este legală și întemeiată, iar recursul ordinar declarat urmează a fi respins ca inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE:

Respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău Popov Oleg, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 octombrie 2020, în cauza penală privindu-l pe *Tulbure Tudor XXXXX*, cu menținerea deciziei atacate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 07 octombrie 2021

Președinte:

Toma Nadejda

Judecători:

Guzun Ion

Timofti Vladimir

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

O p i n i e s e p a r a t ă
a judecătorului Timofti Vladimir

Conform art. 339 alin (7), 340 alin (3) Cod de procedură penală
în cauza penală privindu-l pe
Tulbure Tudor XXXXX

1. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 03 august 2021, a fost respins ca inadmisibil recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău Popov Oleg, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 octombrie 2020, în cauza penală privindu-l pe Tulbure Tudor XXXXX, cu menținerea deciziei atacate.

2. Conform prevederilor art. 339 alin. (7) Cod de procedură penală, am semnat decizia, dar nu am susținut motivarea și soluția adoptată, am propus o altă soluție, conformă art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală și anume: "*De admitere a recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău Popov Oleg, casarea totală a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 octombrie 2020, în cauza penală privindu-l pe Tulbure Tudor XXXXX, cu dispunerea rejudecării cauzei de către Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată*".

3. Pentru a fi mai succint, menționez că susțin în totul ce este descris în partea introductivă și descriptivă a deciziei Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 03 august 2021, nr. 1ra-812/2021, în pct. 1-5, dar consider că în pct. 5 a deciziei urmau a fi descrise toate motivele din recurs ordinar, cum sunt:

- instanța de apel nu a răspuns argumentat la fiecare dintre obiecțiile formulate de către procuror în cererea de apel, cum sunt:

- nu este clar dacă în sentință s-a reținut incident faptul provocării inculpatului Tulbure Tudor de către agenții statului de a săvârși infracțiunea de corupere pasivă (în sentință fila 16, alineatul 2 e indicat că nu a existat o provocare, iar la următorul aliniat este formularea că se admite faptul provocării inculpatului Tulbure Tudor de a săvârși infracțiunea);

- instanța în sentință nu a indicat exact identitatea circumstanțelor care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală;

- instanța de apel nu a explicat pe înțelesul observatorului independent dacă eventual caracterul neclar și neconcis al acuzării formulate în sarcina inculpatului Tulbure Tudor este prevăzută de vreo lege națională, ca fiind o circumstanță prevăzută de art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală;

- prima instanță numai a descris probele, fără a le evalua conform art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, iar instanța de apel datorită unei motivări superficiale a reținut o altă stare de lucruri, decât cea reflectată în sentință;

- instanța de apel a rămas impasibilă la o altă eroare de drept admisă de către prima instanță, fiind utilizate în sentință formulări care se referă exclusiv la temeiurile de achitare

a inculpatului, cum ar fi: "...organul de urmărire penală nu a prezentat probe, că inculpatul a pretins... (filele 12-13 din sentință);

- atât instanța de fond, cât și cea de apel nu au clarificat dacă circumstanța litigioasă - că nu s-au reținut în Rechizitoriu exact acțiunile prin care s-a realizat latura obiectivă a infracțiunii incriminate - este de natură să excludă urmărirea penală, să condiționeze pornirea urmăririi penale;

- nu sunt motive legale pe care se întemeiază soluția, s-a adoptat de către instanța de apel o hotărâre neîntemeiată în partea ce ține de argumentarea soluției și întocmirea actelor oficiale.

4. Îmi exprim dezacordul cu motivele și soluția expuse în pct. 6-8 a deciziei nr. 1ra-812/2021 și consider că:

4.1. Instanța de recurs ordinar în pct. 6 a deciziei (pag. 5-6), greșit indică că "*instanța de apel s-a expus detaliat și argumentat asupra motivelor relevante invocate în apelul recurentului, fiind reflectate clar motivele pe care se întemeiază soluția instanței de apel în privința menținerii sentinței primei instanțe, soluție întemeiată pe acțiunile procesuale și cumulul de probe, cercetate, verificate și apreciate just prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală...*", pe când soluția este bazată pe motive de procedură penală și probele nu au fost apreciate în speța dată.

Nu accept că formularea textuală a învinuirii este ambiguă și neclară, fiind incriminată o faptă concretă inculpatului Tulbure Tudor, și acesta la 14 iulie 2014, fiind interogat în calitate de învinuit (f.d. 143, vol. I) a declarat că ordonanța de punere sub învinuire este clară ... nu a săvârșit corupere pasivă prevăzută de art. 324 Cod penal ... în ordonanță (f.d. 141-142, vol. I), fiind clar descrise acțiunile inculpatului "*a pretins, primit 300 euro, echivalentul a 5562,72 lei, fiind reținut în flagrant*".

4.2. Verificând temeiul pentru recurs ordinar și motivele invocate de procuror în recurs, prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, am constatat o motivare superficială a instanței de apel asupra motivelor invocate de apelant în apel, consider că instanța de apel nu a intrat în esența apelului, nu s-a expus clar pe motivele din apel, ce a repetat și instanța de recurs ordinar, care în pct. 5 a deciziei nici nu a descris toate motivele invocate în recurs, în consecință nici nu s-a pronunțat asupra lor.

5. Reieșind din aceste motive, am propus o altă motivare și soluție - indicată în pct. 2 a prezentei Opinii separate, dar nu am fost susținut de ceilalți judecători.

Judecător

Timofti Vladimir